

*Лемеха Р. І.,**кандидат юридичних наук,
здобувач наукового ступеня доктора юридичних наук
Запорізького національного університету**Тильчик В. В.,**доктор юридичних наук, доцент,
начальник кафедри адміністративного права і процесу та митної безпеки
Університету державної фіскальної служби України*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МИТНИХ РЕЖИМІВ У КАНАДІ: ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Анотація. У науковій публікації досліджується адміністративно-правове регулювання митних режимів у Канаді з метою запозичення найкращого позитивного досвіду організації митної справи та визначення можливості його впровадження в національне законодавство та юридичну практику. Актуальність даного дослідження обґрунтовується тим, що, як показують дослідження, значна кількість суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Україні не задоволена якістю митних послуг та професіоналізмом осіб, з якими вони взаємодіють на митниці (представники компаній указують на нестачу злагодженої взаємодії між контролюючими органами та низьку активність митниці щодо координації такої взаємодії).

Методологія даної публікації ґрунтується на комплексному поєднанні філософських (законів діалектики та метафізики), загальнонаукових (приймів логічного методу, системного та структурно-функціонального методів) та спеціально-юридичних (методології порівняльного правознавства, методу юридичного моделювання тощо) методів дослідження, принципів об'єктивності та історизму.

Формулюється висновок про те, що Канада як розвинута держава зі стабільною ринковою економікою та високим показником валового внутрішнього продукту активно реалізує політику захисту національного виробника та стимулювання національної промисловості завдяки системі заходів тарифного і нетарифного регулювання в процесі функціонування митних режимів. Зокрема, митний режим експорту максимально спрощений у поєднанні з ефективним контролем із боку публічної адміністрації. У рамках митного режиму імпорту застосовується гнучка система заходів тарифного та нетарифного регулювання з метою стимулювання імпорту товарів, які достатньою мірою не виробляються в державі. Водночас здійснюється захист внутрішнього ринку від шкідливого впливу демпінгу і субсидування імпортованих товарів. Такий досвід адміністративно-правового регулювання є позитивним для України, яка знаходиться на шляху формування ринкової економіки та розвитку власного високотехнологічного виробництва.

На увагу заслуговує позитивний досвід Канади щодо роботи митно-прикордонних органів із засобами масової інформації та проведення регулярних соціологічних досліджень із вивчення якості послуг, які надаються державними структурами, включаючи митні служби, щодо їх доступності, зрозумілості, доброзичливості. Також заслуговує на увагу позитивний досвід Канади щодо створення та функціонування Консультаційного комітету з питань транскор-

донної комерції, який надає широкий спектр консультаційних послуг суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності.

Перспективність подальшого дослідження даної тематики обґрунтовується необхідністю вдосконалення теоретико-методологічних та правових засад митних режимів в Україні, приведенням їх у відповідність до міжнародних стандартів з урахуванням актуального та найкращого позитивного досвіду зарубіжних країн.

Ключові слова: митні режими, зарубіжний досвід, митна справа, митні процедури, митні відносини, митне оформлення, митний контроль, адміністративне право, публічна адміністрація, удосконалення.

Постановка проблеми. В умовах продовження процесів євроінтеграції та формування в Україні ринкової економіки важливим завданням публічної адміністрації є забезпечення ефективного правового регулювання митних режимів із метою створення сприятливих умов для активізації міжнародної торгівлі, збільшення кількості експортно-імпортних операцій між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та, відповідно, збільшення надходжень до державного бюджету. Особливої уваги потребує налагодження тісного та взаємовигідного співробітництва у сфері митної справи зі стратегічними партнерами України, до яких відносяться країни ЄС, США, Канада, Японська Держава, Китайська Народна Республіка та низка країн Близького Сходу.

Сучасний стан митних відносин в Україні є задовільним та потребує удосконалення з урахуванням позитивного досвіду зарубіжних країн у сфері правового регулювання митних режимів, якими безпосередньо визначаються митні процедури щодо товарів, які переміщуються через митний кордон України, їхній правовий статус, умови оподаткування та використання після митного оформлення. Так, за результатами соціологічного дослідження Європейської бізнес-асоціації, проведеного у 2018 р., 36,2% опитаних представників бізнесу стверджували, що не задоволені якістю митних послуг та професіоналізмом осіб, з якими вони взаємодіють на митниці. 58,6% зазначали, що корупція в митних органах залишається на тому ж рівні [1]. У першому півріччі 2020 р. результати опитування демонструють, що оцінка роботи митниці експертами Асоціації залишається концептуально незмінною протягом останнього року. Так, 56% вважають, що корупція в митних органах залишається на тому ж рівні [2].

Ураховуючи вищевикладене, актуальним є дослідження позитивного досвіду адміністративно-правового регулювання митних режимів у країнах, які вже сформували стабільні та перевірені часом системи митного оформлення і контролю. На увагу заслуговує позитивний досвід адміністративно-правового регулювання митних режимів у Канаді, яка демонструє високі показники розвитку економіки, є стратегічним партнером України та активним учасником міжнародної торгівлі.

Питання адміністративно-правового регулювання митних відносин в Україні досліджуються в роботах фахівців у сфері адміністративного права, серед яких роботи О. Бандурки, В. Бевзенка, Н. Білак, М. Віхляєва, Н. Губерської, С. Гусарова, Р. Калюжного, Т. Коломоєць, В. Колпакова, А. Комзюка, О. Кузьменко, В. Курила, Д. Лук'янця, Д. Лученка, П. Лютікова, М. Мельника, Р. Мельника, О. Миколенка, Я. Назарової, Н. Нижник, Д. Приймаченка, С. Стеценко, М. Тищенко, О. Чуприни, А. Школика та інших учених-адміністративістів. Із останніх досліджень слід відзначити дисертаційну роботу М. Мельника «Інститут митних режимів у митному праві України» [3], публікації І.В. Міщенко «Новели інституту митного режиму в контексті реформування митного законодавства» [4], В.О. Хоми «Сучасний стан національного правового забезпечення митного режиму безмитної торгівлі та напрями його вдосконалення» [5], О.В. Чуприни «Класифікація митних режимів у юридичній науці та законодавстві» [6] та А.С. Мостового «Функції митних режимів: порівняльна характеристика з митним правом Європейського Союзу» [7]. Проте правове регулювання митних режимів у Канаді досліджено в доктрині адміністративного права недостатньо повно, чим обґрунтовується актуальність підготовки даної публікації.

Методологія даного дослідження ґрунтується на комплексному поєднанні філософських (законів діалектики та метафізики), загальнонаукових (прийомів логічного методу, системного та структурно-функціонального методів) та спеціально-юридичних методів дослідження (методології порівняльного правознавства, методів юридичної догматики та юридичного моделювання тощо), принципів об'єктивності та історизму. Зокрема, методи порівняльного правознавства застосовуються з дотриманням принципів об'єктивності та історизму, які передбачають використання текстів автентичних нормативно-правових актів, які регулюють митні відносини у зарубіжних країнах, а також урахування тих історичних чинників, які впливали та продовжують впливати на формування митних служб та всієї системи митних відносин у певній зарубіжній країні, яка є об'єктом дослідження.

Мета статті – дослідження досвіду правового регулювання митних режимів у Канаді, а також визначення можливості його запозичення та впровадження в національне законодавство й юридичну практику з урахуванням національних правових традицій, рівня правосвідомості та правової культури громадян України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Канада протягом усієї історії розбудови української державності була й залишається стратегічним партнером та інвестором України. Розвиток міжнародної торгівлі між Україною та Канадою зумовлює активну співпрацю національних митних служб, тому дослідження позитивного досвіду адміністративно-правового регулювання митних режимів у Канаді має велике значення як для національної юридичної доктрини, так і для практичного вдосконалення організації митної справи в Україні.

Митна служба Канади бере свій початок із митної служби Її Величності Королеви Великобританії, перша згадка про яку датується 720 р. Канадська митниця була створена в 1841 р., а вже до 1845 р. в Канаді існувало 63 митних порти, найбільші – у Квебеку, Монреалі і Сен-Жане. Після приєднання в 1867 р. Канадської провінції до Канадської конфедерації митна система зазнала значних змін і обзавелася двома окремими органами – Міністерством митниці та Департаментом внутрішніх платежів, чийм головним завданням був збір акцизних платежів. У 1921 р. ці два органи були перетворені на єдиний орган під назвою «Митниця і акцизи». У 1927 р. цей орган поміняв свою назву і отримав нову – Департамент національних доходів. Нині податковою службою Канади є Агентство у справах митниці і доходів (АМДК).

В арсенал податкових інспекторів Канади входять методи контролю, аналогічні методам, які застосовуються у США. Це, зокрема, метод «відмінного параметра». У Канаді, так само як і в США, існує три види податкових перевірок: 1) заочна (проводиться шляхом направлення документів поштою); 2) камеральна (проводиться за місцезнаходженням суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності); 3) виїзна (проводиться за місцезнаходженням платника податку). Перевірка великих компаній і корпорацій, їхніх філій, залежних компаній проводиться одночасно на всій території Канади і координується із центру. При АМДК створено і працює слідче управління, яке займається розслідуванням податкових правопорушень, збором доказів, опитуванням свідків, формуванням справи для подання до суду [8, с. 58–59].

Таким чином, у Канаді, як і в США, діє система спрощеного митного оформлення для компаній із високим ступенем довіри (низьким ступенем ризику порушень митного законодавства). Програма визначення ступеня дотримання законодавства дає змогу ідентифікувати ввезені товари як із невисоким, так і з високим ступенем ризиків. Щороку база інтегрованої системи поповнюється актуальною інформацією про товари, що пройшли митне оформлення й контроль. Компанії з високим ступенем надійності, з достатньою системою внутрішнього контролю проходять митні процедури з мінімальними формальностями для подальшого стимулювання їхньої роботи в рамках закону. Ненадійні компанії проходять ретельну перевірку. Національні критерії селекції вантажів – це митні засоби для постановки завдань і отримання даних про потенційних порушників митних правил. За своєю суттю ці критерії суб'єктивні й базуються на минулому досвіді й напрацьованні [9, с. 14–15].

Концентруючи ресурси на найбільших імпортерах, митниця впливає на процес дотримання ними законів. Ураховуючи особливості розвитку міжнародної торгівлі, процес упровадження митної інспекції розглядається як прагнення митних органів перейти від принципу перевірки кожної товарної партії до інспектування діяльності окремих імпортерів. Вибірковість перевірки компаній здійснюється залежно від обсягів, вартості, минулих порушень законодавства. Митна інспекція вживає заходів щодо аналізу роботи осіб, координує її і працює з імпортерами для розв'язання проблем, що виникають. Наступним кроком після збирання даних є аналіз. Аналіз хронологічної інформації і тенденцій, а також застосування диференційованого підходу до значущості того чи іншого товару дають змогу сконцентрувати свої зусилля на сфері найбільшого потенційного ризику. Якщо інформація свідчить про наявність проблеми, то до уваги беруться такі факти: значущість про-

блеми; кількість залучених митних органів; вартість та обсяг поставок, кількість задіяних підприємств; закони і правила, які можуть бути порушені; комерційні збитки, залучення інших митних органів; одиначність порушення або типовість порушення; аналіз прийнятих раніше рішень. Після проведення такого аналізу визначається оцінка ризиків, яка включає: застосування автоматизованих систем; значущість порушень; категорії ризиків; використання примусових заходів; дії митної інспекції [10, с. 143].

При АМДК також створено криміналістичну лабораторію, співробітники якої досліджують і готують висновки й виступають у суді як експерти з незаконного виробництва продукції в Канаді, власники якого ухиляються від оподаткування; з легального виробництва та експорту в США без сплати акцизу в Канаді; з незаконного ввезення продукції зі США, Таїланду та інших країн. У Канаді створено спеціальну судову систему і орган із питань податкових правопорушень і соціальних гарантій громадянам – податковий суд. Широко розвинена мережа надання консультаційних послуг платникам податків та суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності, створено сприятливі умови в приймальнях для платників податків, існує єдина телефонна мережа консультаційних послуг у цілому по країні з єдиним телефонним номером. На роботу із засобами масової інформації виділяється достатньо коштів із бюджету, оскільки позитивний ефект виправдовує витрати. Проводяться регулярні соціологічні дослідження і вивчається якість послуг, які надають державні структури, включаючи митні служби, щодо їх доступності, зрозумілості, доброзичливості [11, с. 55–56, 103–104].

Канадські митники завжди славилися своєю високою компетентністю і вмінням працювати з громадськістю, а пріоритетним завданням ще з часів Другої світової війни ставилося запобігання нелегальному експорту та імпорту товарів. Сьогодні правозастосовні функції щодо виконання законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності держави покладено на Агентство прикордонних служб Канади (CBSA) [12], у зону відповідальності якого входять питання визначення величини демпінгу та субсидій, а також Канадський міжнародний торговельний трибунал (СПТ), який робить висновки щодо наявності шкоди вітчизняним виробникам або загрози здоров'ю нанесення. Агентство прикордонних служб Канади – це федеральний правоохоронний орган, який забезпечує безпеку і процвітання Канади за допомогою ефективного прикордонного контролю, відповідає за охорону канадських кордонів, забезпечує міграційний і митний контроль, у ході якого відстежуються і видворяються за межі країни нелегальні мігранти. Свої функції CBSA здійснює приблизно через 1 200 підрозділів по всій Канаді і 39 за її межами. Закон про створення CBSA поклав на нього функцію щодо виконання всього обсягу операцій прикордонного контролю, що забезпечує національну і громадську безпеку, а також сприяє легальному товарообігу і пасажирообігу. Також на CBSA покладено принципові обов'язки щодо контролю якості продуктів; сприяння розвитку канадського бізнесу і торгівлі; захисту внутрішнього ринку від шкідливого впливу демпінгу і субсидування імпортованих товарів; представництво інтересів Канади на різних міжнародних форумах і в міжнародних організаціях, а також збір податків і мит. Агентство має досить розгалужену структуру, до складу якої входять: 100 сухопутних контрольно-пропускних пунктів, 13 міжна-

родних аеропортів, 3 морських порти, 27 залізничних пункти, 3 центри міжнародних поштових відправлень, внутрішня міграційна служба. Також при CBSA створено спеціальний дорадчий комітет, який має особливе завдання – забезпечити діалог митниці та зацікавлених осіб і створити відповідний механізм взаємодії. Для підвищення ефективності практики надання консультаційних послуг, які значною мірою впливають на торговельні процеси, у Канаді був створений Консультаційний комітет із питань транскордонної комерції. Агентство прикордонних служб – це основний елемент у системі захисту суспільства від усіляких загроз, саме тому управління ризиками відіграє дуже важливу роль у функціонуванні митної системи Канади. Митна служба тісно співпрацює з північноамериканськими партнерами з метою реалізації єдиної стратегії прикордонного контролю шляхом технологічного та інформаційного обміну і біометрії для того, щоб кордон могли перетинати тільки особи і товари, яким присвоєно незначну ступінь ризику [8, с. 59–60].

Завдяки надійній та постійній взаємодії з іншими державними органами та зацікавленими особами канадським митно-прикордонним службам вдається мінімізувати ризики і підвищувати економічне благополуччя громадян. На довгостроковій основі CBSA тісно співпрацює з іншими державними органами як усередині країни, так і за кордоном за трьома основними напрямками. Через взаємодію з урядовим блоком забезпечення безпеки (Міністерством громадської безпеки, кінною поліцією, розвідувальною та виправною службами) CBSA сприяє охороні життя, здоров'я і благополуччя канадських громадян. За другим напрямом, співпрацюючи зі службою з проблем громадянства та імміграційних процесів, канадська прикордонна служба виконує величезний обсяг правоохоронної роботи. Що стосується податкових питань, то прикордонна служба працює у тісному взаємозв'язку з Департаментом фінансів і Департаментом державних доходів, забезпечуючи контроль у сфері справляння податків і зборів та виконання торгового законодавства, яке налічує понад 90 актів митного законодавства, включаючи міжнародні угоди [8, с. 59–61].

Із метою вдосконалення адміністративно-правового регулювання митних режимів в Україні важливим є розвиток міжнародного співробітництва між канадськими та українськими митними службами, правовою основою якого є Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою, ратифікована Законом України № 1917-VIII від 14 березня 2017 р.; Марракеська угода про заснування Світової організації торгівлі, укладена 15 квітня 1994 р. (Угода СОТ); Генеральна угода СОТ з тарифів та торгівлі 1994 р., яка міститься у Додатку 1А до Угоди СОТ; Угода про митну оцінку – Угода СОТ про застосування Статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 р., що міститься у Додатку 1А до Угоди СОТ; Угода про застосування санітарних та фітосанітарних заходів, що міститься у Додатку 1А до Угоди СОТ; Генеральна угода СОТ про торгівлю послугами, яка міститься у Додатку 1В до Угоди СОТ; Домовленість про правила і процедури врегулювання суперечок, яка міститься у Додатку 2 до Угоди СОТ; Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права, укладена у м. Монтего-Бей 10 грудня 1982 р.; Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення, укладена у м. Вашингтон 3 березня 1973 р.; Базельська конвенція про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних

відходів та їх видаленням, укладена у м. Базель 22 березня 1989 р.; Роттердамська конвенція про процедуру попередньої обґрунтованої згоди відносно окремих небезпечних хімічних речовин та пестицидів у міжнародній торгівлі, укладена в м. Роттердам 10 вересня 1998 р., та інші міжнародно-правові акти.

Згідно з Угодою про вільну торгівлю між Україною та Канадою, «Сторони утворюють Комітет із питань торгівлі товарами та правил визначення походження, що складається з представників кожної Сторони». Функції Комітету включають: сприяння торгівлі товарами між Сторонами, у тому числі шляхом обговорення питань прискорення скасування тарифів згідно із цією Угодою та інших питань, якщо необхідно; невідкладне розв'язання проблем бар'єрів у торгівлі товарами між Сторонами, особливо тих, що пов'язані із застосуванням нетарифних заходів, та, якщо необхідно, передачу таких питань на розгляд Спільної комісії; розгляд будь-яких інших питань, переданих йому на розгляд будь-якою Стороною, що стосуються імплементації та адміністрування Угоди [13].

Таким чином, Україна активно розвиває двосторонні економічні відносини з Канадою, що вимагає від публічної адміністрації постійного вдосконалення адміністративно-правового регулювання митних режимів та приведення рівня їх функціонування у відповідність до міжнародних стандартів з урахуванням найкращого позитивного досвіду зарубіжних країн.

Висновки. Проведене дослідження дало змогу сформулювати висновок про те, що Канада як розвинута держава зі стабільною ринковою економікою та високим показником валового внутрішнього продукту здійснює активну політику захисту національного виробника (захист внутрішнього ринку від шкідливого впливу демпінгу і субсидування імпортованих товарів), а також стимулювання національної промисловості завдяки системі заходів тарифного та нетарифного регулювання в процесі функціонування митних режимів. Для національної економіки з метою вирівнювання торгового балансу важливим є збільшення експортних операцій, тому адміністративно-правове регулювання митного режиму експорту має бути максимально спрощеним та привабливим для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Не менш важливим є якісне адміністративно-правове забезпечення функціонування митного режиму переробки на митній території України, що гарантуватиме створення нових робочих місць та збільшення надходжень до державного бюджету України.

Підсумовуючи, слід зазначити, що Канада є стратегічним партнером України, на її території проживає багаточисельна українська діаспора, економіка Канади тісно пов'язана з економікою США й є величезним ринком збуту для вітчизняної продукції. Адміністративно-правове регулювання митних режимів у Канаді пройшло випробування часом, відповідає міжнародним стандартам та є зразком для національної митної системи, проте сліпе запозичення зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання митних відносин є неприпустимим, адже ключову роль у забезпеченні ефективності правового регулювання відіграють рівень правосвідомості та правової культури громадян, а також національні правові традиції та звичаї.

На увагу заслуговує позитивний досвід Канади щодо роботи митно-прикордонних органів зі ЗМІ та проведення регулярних

соціологічних досліджень із вивчення якості послуг, які надаються державними структурами, включаючи митні служби, щодо їх доступності, зрозумілості, доброзичливості. Також заслуговує на увагу позитивний досвід Канади щодо створення та функціонування Консультативного комітету з питань транскордонної комерції, який надає широкий спектр консультаційних послуг суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності.

Перспективність подальшого наукового дослідження даної тематики зумовлена необхідністю подальшого вдосконалення теоретико-методологічних та правових засад митних режимів в Україні, приведення їх у відповідність до міжнародних стандартів з урахуванням актуального та найкращого позитивного досвіду зарубіжних країн.

Література:

1. Європейська бізнес-асоціація оприлюднила результати Митного індексу. *Європейська бізнес-асоціація* : офіційний вебсайт. Дата оновлення: 28.08.2018. URL: <https://eba.com.ua/evropejska-biznes-asotsiatsiya-oprylyudnyla-rezultaty-mytogo-indeksu/>.
2. Бізнес не бачить зрушень у реформуванні митниці. *Європейська бізнес-асоціація* : офіційний вебсайт. Дата оновлення: 02.07.2020. URL: <https://eba.com.ua/biznes-ne-bachyt-zrushen-u-reformuvanni-mytynitsi/>.
3. Мельник М.В. Інститут митних режимів в митному праві України : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» ; Міжрегіональна академія управління персоналом. Київ, 2016. 251 с.
4. Міщенко І.В. Новели інституту митного режиму в контексті реформування митного законодавства. *Адміністративне право і процес*. 2012. № 2. С. 73–77.
5. Хома В.О. Сучасний стан національного правового забезпечення митного режиму безмитної торгівлі та напрями його вдосконалення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 5. С. 104–108. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2019/25.pdf.
6. Чуприна О.В. Класифікація митних режимів у юридичній науці та законодавстві. *Право та інновації*. 2015. № 2(10). С. 133–139.
7. Мостовий А.С. Функції митних режимів: порівняльна характеристика з митним правом Європейського Союзу. *Вісник Львівського національного університету. Серія юридична*. 2008. Вип. 47. С. 90–95.
8. Бойкова М.В. Зарубежный опыт таможенного администрирования : монография / под общ. ред. В.В. Макрусева. Москва : РИО Российской таможенной академии, 2017. 130 с.
9. Мазур А.В. Організаційно-правові основи митного контролю в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Харків, 2004. 19 с.
10. Бобрижна Г.В. Аналіз зарубіжного досвіду управління митними ризиками в системі гарантування економічної безпеки держави. *Вісник Академії митної служби України. Серія «Державне управління»*. 2012. № 1(6). С. 138–145.
11. Попова Л.В., Дрожжина І.А., Маслов Б.Г. Налоговые системы зарубежных стран : учебно-методическое пособие. Москва : Дело и сервис, 2008. 368 с.
12. Canada Border Services Agency. Official site. URL: <https://www.cbsa-asfc.gc.ca/menu-eng.html>.
13. Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою, ратифікована Законом України № 1917-VIII від 14.03.2017. Дата оновлення: 09.03.2018. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/124_052-16#Text.

Lemekha R., Tylchik V. Administrative and legal regulation of customs regimes in Canada: a positive experience for Ukraine

Summary. The scientific publication is devoted to the administrative and legal regulation of customs regimes in Canada in order to borrow the best positive experience in the organization of customs and determine the possibility of its implementation in national legislation and legal practice.

The relevance of this study is justified by the fact that, as studies show, a significant number of foreign economic entities in Ukraine are not satisfied with the quality of customs services and professionalism of persons with whom they interact at customs (company representatives point to lack of coordination between regulators and low activity customs to coordinate such interaction).

The methodology of this publication is based on a complex combination of philosophical (laws of dialectics and metaphysics), general scientific (methods of logical method, system and structural-functional methods) and special legal research methods (methodology of comparative law, method of legal modeling, etc.) and principles of objectivity, historicism.

It is concluded that Canada as a developed country with a stable market economy and high gross domestic product is actively implementing a policy of protection of domestic producers and stimulation of national industry through a system of tariff and non-tariff regulation in the operation of customs regimes. In particular, the customs regime of exports is

simplified as much as possible in combination with effective control by the public administration. Within the framework of the customs import regime, a flexible system of tariff and non-tariff regulation measures is applied in order to stimulate the import of goods that are not sufficiently produced in the country. Such experience of administrative and legal regulation is positive for Ukraine, which is on the way to forming a market economy and developing its own high-tech production.

Noteworthy is the positive experience of Canada in the work of customs and border authorities with the media and conducting regular opinion polls to study the quality of services provided by government agencies, including customs services, their accessibility, clarity, friendliness. Also noteworthy is Canada's positive experience in establishing and operating an Advisory Committee on Cross-Border Commerce, which provides a wide range of advisory services to foreign economic operators.

Prospects for further research on this topic is justified by the need to improve the theoretical and methodological and legal framework of customs regimes in Ukraine, bringing them into line with international standards, taking into account the current and best positive experience of foreign countries.

Key words: customs regimes, foreign experience, customs business, customs procedures, customs relations, customs clearance, customs control, administrative law, public administration, improvement.